

23 אוקטובר 2022
כ"ח תשרי תשפ"ג

החלטה בערעורו של ת.ז.

1. בתאריך 3.8.2022 הגיש הסטודנט : ת.ז , ערעור על גזר דינו של בית הדין המשמעתני בעניינו, מתאריך 19.7.2022. בעקבות הערות בית הדין, הגיש ביום 4.8.2022 ערעור מתוקן, מפורט יותר. בערעור ביקש הסטודנט לדחות את י"שום העונש, כך שהוא יורחק לסמסטר אביב תשפ"ג, במקום לסמסטר חורף תשפ"ג כפי שנקבע בגזר הדין.
2. תגובת התביעה לערעור הוגשה ביום 4.9.2022 ותשובת הסטודנט לתגובה הוגשה ביום 15.9.2022.
3. בהתאם לסעיף 13.5 לתקנון, בית הדין לערעורים החליט כי הכרעה בערעור תעשה על סמך הטיעונים שהגישו הצדדים בכתב.

רקע

4. עניינו של הערעור בחינה מקוונת שהתקיימה בתאריך 22.2.2021, סמסטר חורף תשפ"א, מועד א' בקורס משוואות דיפרנציאליות חלקיות מס' 104228. הסטודנט הואשם בכך שבמהלך הבחינה נכנס לתכני הקורס באתר המודל, כאשר נהלי הבחינה אסרו על חומר עזר.
5. בתאריך ה- 12.6.2022 ניתנה הכרעת הדין. בית הדין קמא החליט פה אחד להרשיע את הסטודנט בעבירות משמעת לפי סעיף 4.1.1 ו-4.1.2 (מעשה הונאה על מנת לשפר ציון בבחינה, והחזקת חומר לימודי אסור בעת בחינה).
6. גזר הדין ניתן בתאריך 19.7.2022. בית הדין המשמעתני החליט פה אחד להשית על הסטודנט את העונשים הבאים: ציון אפס בקורס ממשוואות דיפרנציאליות חלקיות מס' 104228, הרחקה בפועל מלימודים לסמסטר חורף תשפ"ג, והרחקה על תנאי לסמסטר בגין הרשעה חוזרת.
7. בגזר הדין פורטו שיקולי הענישה, ובין היתר נכתב כדלקמן:

"שקלנו את נסיבותיו האישיות של הסטודנט, אולם לא מצאנו כי הן מצדיקות חריגה מרף הענישה הנהוג, אשר הושת בעשרות מקרים דומים אחרים. היותו של סטודנט עתודאי, אינו מקנה לו רק זכויות בדמות הקלה בעונשים, אלא גם חובות. הוא מייצג במידת מה גם את הצבא, והוא מוזהר בקבלתו למסלול זה, כי להתנהגות לא ראויה מצידו עלולות להיות השלכות על השתייכותו למסלול. ככלל, איננו סבורים כי יש להקל בעונשם של עתודאים רק בשל היות עתודאים. יש לבחון כל מקרה לגופו".

טענות הצדדים בתמצית:

- א. המערער:
8. המערער ביקש לדחות את עונש ההרחקה שהושת עליו, כך שהוא יורחק מסמסטר אביב תשפ"ג, במקום מסמסטר חורף תשפ"ג.
9. לטענתו, הסיבה לבקשה היא שאם יורחק מסמס' חורף הפגיעה בלימודיו תהיה גדולה יותר: ראשית, מכיוון שרוב הקורסים שנותרו לו לסיום התואר ניתנים בחורף בלבד, שנית משום שלא יוכל להתחיל את הפרויקט,

- ושלישית, הוא נדרש למספר קורסי קדם אשר ניתנים רק בחורף ובלעדיהם לא יוכל להמשיך את התקדמותו בתואר.
10. לשיטתו, אם יורחק בחורף, בפועל ההרחקה תהיה גם לסמס' אביב העוקב, כלומר דה-פקטו הרחקה לשנה, שכן לא יהיו כלל קורסים שיוכל לקחת באביב אם בגלל שהם לא ניתנים באביב, או בגלל שאין לו את קורס הקדם הנדרש.
11. המערער פירט את הקורסים אשר הוא מבקש לעשות בסמס' חורף, אשר לשיטתו ניתנים רק בחורף, או שהם קורסי קדם. כמו כן פירט את הקורסים שיוותרו לו להשלים לאחר מכן. כמו כן ציין שהוא לא יוכל להשלים את התואר בסמסטר בודד טרם ההרחקה.
12. המערער הדגיש כי בקשתו אינה בקשה להקלה בעונש, אלא רק ביצועו במועד אחר. ממילא לימודיו נפגעו משמעותית ואם ההרחקה תיושם בחורף הפגיעה תהיה דה-פקטו לשנה, קרי, מעבר לעונש שבית הדין קמא סבר שראוי להשית עליו.
13. המערער ציין כי בתהליך הגשת הערעור התייעץ עם המלווה מטעם אס"ט. המלווה שוחח עם התביעה והגיע איתה לסיכום, כי אם המערער יוכיח שאינו יכול לסיים את התואר בסמס' אחד טרם ההרחקה, התביעה לא תתנגד לדחיית העונש. משכך, המערער נדהם לגלות, עת קרא את תגובת התביעה, כי היא מתנגדת נחרצות לדחיית העונש.

ב. התביעה:

14. התביעה ביקשה כי בית הדין לערעורים ידחה את הערעור, וייתיר את מועד ביצוע ההרחקה בסמסטר חורף תשפ"ג, כפי שקבע בית הדין קמא.
15. לטענת התביעה, בקשתו של המערער ונימוקיו לדחיית העונש, מנוגדים לטענות שהציג בפני הערכאה הראשונה: בפני בית הדין המשמעותי, המערער טען שעקב היותו עתודאי, ומכיוון שהוא עתיד להשלים 80% מהנק"ז לתואר, אם הוא יורחק הוא יגויס מיד ולא יוכל להשלים את התואר. כלומר, לטענתו בגלל שהוא בשלב מתקדם של התואר הרחקה היא בעייתית עבורו (בדיקת בית הדין העלתה כי בתום סמס' קיץ הוא עתיד להשלים רק 77% מהנק"ז). כעת, בניגוד מוחלט לטיעון הקודם, הוא מבקש להשלים עוד נק"ז, ולא חושש שהרחקה בשלב מתקדם יותר תגרום לצבא שלא לאפשר לו לחזור לספסל הלימודים. כלומר, בקשתו, לכאורה, רק מחריפה את ההשלכות של הענישה ומנוגדת לטענתו הקודמת.
16. המערער בונה תכנית לימודים ומבקש מבית הדין לאשר אותה עבורו.
17. ההשלכה של ענישה הכוללת הרחקה מלימודים, הינה מעצם הגדרתה פגיעה ברצף הלימודים. המצב שמתאר המערער אינו שונה כלל ממצבם של עשרות סטודנטים שנענשו על ביצוע אותה עבירה בעונש דומה.
18. ברירת המחדל בגזירת עונש, היא שהעונש מיושם ממתן גזר הדין, או מההכרעה בערעור. המערער לא העלה שום נימוק ייחודי המצדיק לשנות את ברירת המחדל ולחרוג מהכלל שחל על כל סטודנט אחר שנענש באופן דומה. אין בבקשה נסיבות מקילות המצדיקות התערבות בגזר הדין של בית הדין המשמעותי.
19. לבסוף ציינה התביעה, כי במהלך הדיון בערכאה הראשונה, המערער לא לקחת אחריות על מעשיו, לא הודה ולא הביע חרטה. לטענתה, ההתנצלות שהעביר המערער במסמך הערעור הראשון, אינה מצוינת בערעור

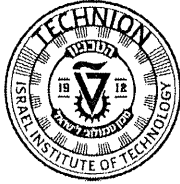

בית הדין לערעורים – משמעת סטודנטים, הטכניון

המתוקן, המפורט יותר, והיא לאקונית ביותר. על כן, נוצר רושם שההתנצלות הוגשה רק לצורך "מזעור נזקים" בערעור ואינה מעידה על חרטה כנה ולקיחת אחריות.

דין והכרעה

20. טיעוני המערער בערעור סותרים את הטענות שהעלה בעניין העונש בפני בית הדין המשמעת. המערער לא יישב סתירה זו, ואף לא ניסה להסביר אותה.
21. עונשים הקבועים בתקנון המשמעת, בוודאי הרחקה בפועל, מכבידים על סטודנט, בלשון המעטה. השלכות הענישה יכולות להיות מרחיקות לכת. יחד עם זאת, השמירה על טוהר המידות האקדמי, על תוקף התעודה שמעניק הטכניון, על היושרה המקצועית של מהנדסי הטכניון שבבוא היום יהיו אחראים לחייהם של אנשים, וכן הצורך להגן על ציבור הסטודנטים ששומר על הכללים – מחייבים בנסיבות המתאימות גם עונש של הרחקה מלימודים.
22. בעניינו של המערער, בית הדין המשמעת, לאחר ששקל את מכלול השיקולים, פסק כי הרחקתו לסמסטר היא עונש ראוי ומידתי. כמו כן, בית הדין המשמעת קבע, כי ההרחקה תיושם בסמסטר חורף תשפ"ג, וזאת בהתאם לכלל הנוהג כי העונש מיושם ממתן פסק הדין.
23. המערער לא הציג בערעור נסיבות ייחודיות וכבדות משקל המצדיקות חריגה מהלכה זו. הרציונל של כלל זה הוא שאדם שסרח צריך לרצות את עונשו לפני שהוא מוחזר לתלם.
24. זאת ועוד, בדיקה של בית הדין לערעורים העלתה, כי המערער לא דייק בטיעונו ברשימת הקורסים שפירט (בנוגע לקורסי קדם וקורסים שניתנים רק בחורף), ולא שיקף תמונה מלאה (שלא לומר הטעה). בשביל לסבר את האוזן, למשל, קורס 034056, שהמערער טען שהוא קורס קדם לקורס חובה "החיוני לסיום התואר" – הטענה אינה נכונה: המערער יכול לקחת קורס חובה אחר, שאין לו קורס קדם והוא ניתן גם באביב (לדוגמה קורס 036001, מתוך רשימה של 4 קורסים). כך גם, שני קורסים נוספים (035053 ו-035146) שהסטודנט יכול לבחור אותם והוא כבר עשה את הקדם הדרוש להם. בנוסף, חלק מהקורסים שהמערער טען שניתנים רק בחורף, ניתנים בסמס' אביב בבית הספר הבינלאומי (למשל, קורס 034040).
25. בדיקת דרישות מסלול הלימודים של המערער, ובדיקות נוספות מול גורמים בפקולטה של המערער, העלו, כי למערער קיימת אפשרות להשלים את הקורסים הנדרשים בסמסטר אביב תשפ"ג וחורף תשפ"ד, כתלות כמובן בקורסים שיבחר לקחת ובהצלחותיו. עם זאת, הפרויקט שהסטודנטים ונדריש. ות אליו הוא שנתי (דו-סמסטריאלי) והצגת תוצריו נעשית בסוף סמסטר אביב. שקלנו גם מידע זה במכלול השיקולים.
26. בשולי הדברים נעיר, ביחס לטענת המערער כי התובעת חזרה בה מהסכמה מוקדמת שנתנה למלווה: הליכי מו"מ בין נאשם לתביעה הם חסויים. במידה ונאשם והתביעה מגיעים להסכמה עליהם לחתום על הסדר טיעון ולהגיש אותו במשותף לבית הדין. מובן, שאם הצדדים היו מגיעים להסכמה לא היה צורך בהגשת הערעור. הבקשה לא הוגשה במשותף, אלא על דעתו של המערער בדמות ערעור. בערעור המערער לא התייחס להסכמה מוקדמת של התובעת ועל כן התובעת לא הגיבה לכך בתגובה. המערער התייחס לכך רק בתשובה, ועל כן נמנע מהתובעת להתייחס לכך.
27. סיכומו של דבר, בית הדין המשמעת גזר את עונשו של המערער בהתאם לחומרת העבירה ולשיקולים הנוספים המנויים בסעיף 11.11 לתקנון. הוא שקל גם את ההשלכות ואת הנסיבות האישיות של המערער.

בית הדין לערעורים – משמעת סטודנטים, הטכניון

נוכח בקשתו של המערער לדחיית העונש שקלנו גם אנו את מכלול השיקולים האמורים, ואנו סבורים שאין הצדקה לדחיית העונש. המערער, לאחר שירצה את עונשו, יוכל לקבל ייעוץ לימודים מהפקולטה, ולבנות את תכנית הלימודים כראות עיניו, בהתאם לתחומי העניין שלו ו/או רצונו לסיים את התואר במהירות האפשרית. 28. אשר על כן החלטנו פה אחד, לדחות את הערעור. מועד ביצוע עונש ההרחה יחול בסמסטר חורף תשפ"ג.

למען הסר ספק, כלל העונשים שבית הדין קמא גזר על הסטודנט עומדים בעינם, כלהלן:

א. ציון 0 בקורס משוואות דיפרנציאליות חלקיות מ' 104228, סמסטר חורף תשפ"א (לפי סעיף 12.4 לתקנון).

ב. הרחה בפועל מלימודים בטכניון לסמסטר חורף תשפ"ג (לפי סעיף 12.7 לתקנון).

ג. הרחה על תנאי מלימודים בטכניון לסמסטר, בתוקף עד לסיום הלימודים בטכניון, תופעל במקרה של הרשעה נוספת בעבירה לפי סעיף 4.1.1 או 4.1.2 לתקנון (לפי סעיף 12.7 ו-12.16 לתקנון).

אנס סאגני ר.ל.

פרופ' ערן פרידלר

פרופ' שלמה מורן